

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

N SERATE

Conform regulamen. de ap-
licare a tarifului comer-
cial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foarte înscrisă în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei
Pe 6 luni . . . 150 Lei
Pentru străinătate 750 Lei

Unitatea

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Două lumi deosebite

— Gânduri prilejite de prasniciul Nașterii Mântuitorului Hristos —

de DUMITRU NEDA

Nașterea Mântuitorului desvăluie min-
ților cugetătoare, între atâtea altele, și
icoana alor două lumi ce se vor înfrunta
împrumutat până la sfârșitul veacurilor:
lumea înțelepciunii suprafirești și a trăirii
din credință, și lumea călăuzită numai de
șaptele cumineniei trupești — prudentia
carnalis — și având în vedere exclusiv
binele de aici, de pe pământ, așa cum îl
dorește firea omenească cea stricată. În
lumina Nașterii celei mai presus de fire,
reprezentanți ai celei dintâiu din aceste
lumi sunt *Magii*, iar a celei de a doua e
Irod cel Mare, regele evreesc din vremea
venirii pe lume a Răscumpărătorului.

Cine sunt *Magii* dela Răsărit? Nu se
știe. Colinda noastră cântă călătoria celor
Trei Crai dela Răsărit. Ca poezie merge.
Realitatea însă e alta: Cei trei (?) nu erau
crai. Asupra acestui punct se cam împacă
învățații. *Magii* erau altceva: erau închi-
nători ai lui Ahuramazda, prin Zarathustra,
și, după cea mai întemeiată părere, ve-
niau din Arabia, din împărăția Nabateilor,
cea bogată în aur și'n mirodenii.

Oameni ai spiritului, dâșii se vede
că nu și-au închis urechile la îndemnu-
rile ce le veniau de sus. Și aveau și tă-
ria de suflet să treacă numaidecât la
înfăptuirea gândului bun ce se desprindea
și din semne ce-și aveau tâlcul lor, pen-
tru suflute ca ale lor. „Am văzut *steaua*
lui la Răsărit“ mărturisesc dâșii. Și atâta
a fost de ajuns ca să plece la drum în
căutarea Nounăscutului, ca să i-se închine.
— Văzuseră și alții acea stea. Dar altora
nu le-a grăit nimic; — nu era *steaua lor*.
Ori mai bine zis: N'aveau ochi să vadă
această stea.

Asheții și misticii creștini au drept:
Dumnezeu s'a îngrijit ca pe ceriul con-
științelor să lucească nu una, ci multe-
multe stele, cari să ne cărmuiescă pașii
spre Dumnezeu-Omul, ca să se mântu-
iescă muritorii. Harul sfânt are atâtea
străluciri de stea cerească cu neasemuite
chemări de taină: *steaua credinței* lumi-
nând drumurile ce duc prin noaptea în-
doelilor și a greșelilor; *steaua pildei* lui
Hristos și a Sfinților, ce ne îndeamnă să
rămânem statornici pe calea binelui, si-
guri fiind de isbândă la sfârșitul luptei
purtată după legea Evangheliei; *steaua*
grelelor încercări prin cari trebuie să treacă
toți pământeni, și încă având de îndurat
încercări cu atât mai grele, mai nume-
toase și mai crâncene, cu cât mai ales

este rostul ce i-a fost menit cuiva în lu-
mea aceasta de Pronia cerească, și mai
strălucit sălaşul în casa Tatălui ceresc.

Privind la aceste stele și la altele
asemenea lor, cuminte și creștinesc lucru
ar fi să porcedă tot creștinul ca magii: să
se închine Fiului Fecioarei cu credință vie,
cu nădejde tare și iubire fierbinte, fără să
se lase înfrunziți cumva de nepăsarea altora,
ori chiar dușmănia cuiva. Înțelepciu-
nea lumii acesteia nebunie este la Dumne-
zeu și cei cari ascultă de sfaturile ei se
vor căi. Deatâtea ori însă această căință
are loc numai când e prea târziu: după ce
a răsunit cuvântul de osândă al dreptului
Judecător.

Pildă înspăimântătoare este idumeul
apucat pe tronul regal ierusalimitean:
Irod cel Mare, reprezentantul sumbru al
unei înțelepciuni nefaste. Iscusit, îndrăz-
neț, calculat până în cele mai mici amă-
nunte și foarte maleabil în fața celor mai
tari decât el, acest parvenit tipic e de o
ferocitate bestială cu cei cari îl stânenesc
cumva, sau crede că-i stau în cale, ori îi
pricinuesc vre-un gând amar. „Pogorito-
rul din eroi“ (asta înseamnă numele ele-
nizant de Irod) a dat morții sălnice până
și pe soția sa Mariamne, bănuită pe ne-
dreptul, și pe cei doi fii ai săi Alexandru
și Aristobul, încât a umplut de scârbă și
pe nu atât de simțitorul împărat roman
Augustus dela care a rămas vorba celebră:

E mai bine să fie cineva porcul lui
Irod (căruia Legea nu-i îngăduia să măn-
ce carne de porc), decât copilul lui.

Cu toate acestea se știa preface de
minune, când așa cereau anumite interese
ale acestui nefericit favorizat al sorții. Se
credea grozav de înțelept, așa ascuns după
masca gândului cucernic de a dori și el
să meargă să se închine noului născut
Rege al Iudeilor, cum se arătase magilor.
Dar Atotștiutorul veghia, și diplomatul vi-
clean a rămas de rușine cu viclenia sa,
dovedindu-se a fi nebun și nu înțelept
când a uneltit împotriva lui Hristos.

Irod s'a tulburat la vestea Nașterii
cele de taină. Monstrul în hlamidă îm-
părătească era un nelegiuit. Dar după
spusa inspirată a prorocului Isaia, nu este
pace celor fărădelege. Și cum era să nu-l
tulbure venirea în lume chiar a Impăra-
tului păcii? De mirare pare însă faptul
povestit de evanghelist, că adevărată îm-
preună cu dânsul s'a tulburat întreg Ierusa-
limul. Și totuși nu-i de neînțeles acest

fapt. Trebuie să ne gândim doar că, de
când e lumea lume și tiranii tirani, mul-
țimile așa au știut: e bine să împărtășești
bucuriile, ca și amărăciunile, celor ce stă-
pânesc, ca să scapi de urgie. Și dacă în
fruntea statului se nimerește un tiran, să
te ferești a-i face față, căci te joci cu
capul. Adevărul și dreptatea e sus, la
Dumnezeu, iar aici jos e cel cu sabia în
mână. — Păcătoasă concepție de viață!
Dar n'o vedem și azi stăpânitoare în îm-
părăția Țarului Roșu?

Să ne întoarcem însă la Ierusalimul
lui Irod care crede că poate folosi de
unelte ale răsbunării sale pe cei trei (?)
străini supărători: ce apatică și lașă e
gloata metropolei iudaice, și ce indolenți
sunt cei rânduși să fie lumina în Israil!
Beneficiarii Scripturilor nu simt nici ei
nici o svâcnire vie în inima lor pentru
Cel vestit de proroci și așteptat dealungul
atâtor veacuri. Deși propovăduiseră și ei
venirea Lui, și știau bine locul și vremea
Nașterii Sfinte. Numai cât simțurile atro-
fiate de o trăire molatică, și formalistă
numai de silă și de ochii lumii, întunecă
vederea minții și ridică zid de neștrăbă-
tut în calea luminei ce se pogoaie de sus.

„Înțelepciunea“ lui Irod a dat greș:
Magii, luminați de Cel ce poartă grija a
toată suflarea, au apucat pe altă cale spre
țara lor, și nu pela curțile tiranului ce se
felicita pentru viclenia sa, nici pela porțile
netrebnicilor de-o părere cu stăpânirea,
ori e conformă moralei, dreptului, adevă-
rului și cinstei acea părere, ori ba. Planu-
rile lui Dumnezeu nu le răstoarnă oamenii.
Pe Hristos nu l-a ucis Irod cel de demult.
Și nu-l vor scoate din lume nici Irozii de
azi, oricât de dibaci ar fi în plasarea de
false dorințe salvatoare, oricât armament
și oricâte oștiri ar avea. Poate muritorul
să se pună deacurmezisul voinței lui
Dumnezeu în ce-l privește pe el însuși și
mântuirea propriului suflet. Dar când e
vorba de hotărâri dumnezeiești ce privesc
soarta neamurilor și binele la care au
drept, zadarnice și neputincioase sunt
toate eforturile omenești potrivnice. Hristos
avea să mântuiescă pe toți cei de bună-
credință din neamul lui Israil și din sânul
tuturor neamurilor, și uneltirile lui Irod,
ca și cruzimea lui criminală, s'au dovedit
a fi nebunie și nimic altceva.

Nădejdea aceasta în dreptatea lui
Dumnezeu, care dă de rușine pe cei vi-
cieni, e razim al credinței noastre într'un
viitor mai bun al neamului românesc.
Știm că Irod cel Roșu, și alți Irozi încă,
trag sfori diplomatice pentru sugrumarea
noastră, socotind că acelea vor apăsa în
cumpănă mai greu chiar și decât puhoiul
de oștiri repezit împotriva noastră. Noi
însă ne îndreptăm cu credință tare către

Cuvinte arhieresti

Preaînțeleptul Ocârmuitor a tuturor celor făcute și, închinându-ne Pruncului pe care voia să-l omoară proclerul de Irod cel de odinioară, fi încredințăm, deodată cu inimile noastre, și soarta Neamului nostru, pe care și până acum l-a izbăvit deatâtea ori din ghiarele morții, și l-a scos din cursele ce-i întinseseră vrășmași cari n'au pus pe Dumnezeu înaintea lor.

Lumea care-i dragă adevăratului suflet românesc e cea a Magilor, nu a Irozilor. Am trăit și am biruit în semnul acestei lumi. Vom trăi și vom birui tot în acelaș semn. — Și nașterea lui Hristos să ne fie de folos!

Sf. Părinte nu va fugi din fața primejdiei. Nu de mult lordul *Wedgwood* a propus, într'una din ședințele camerei Lorzilor din Londra, ca aviația britanică să atace și Roma. Știrea acestei dorințe sinistre a ajuns și la Vicarul Domnului, care a ținut să declare, în legătură cu posibilitatea realizării ei, că Dânsul, fie ce-o fi, rămâne locului. Mai mult: iasă din Vatican și se așează într'una din locuințele ce are în Roma înafară de Cetatea Vaticanului, înfruntând, alături de ceilalți cetățeti ai Romei, toate primejdiile în perspectivă.

Comentând dorința lordului pomenit și declarația Sf. Părinte, d. *Pamfil Șeicaru* scrie în *Curentul* (13. XII. 42), între altele, și celea ce urmează:

[...] „Acum câteva zile o telegramă din Cetatea Vaticanului anunța că Papa — șeful Bisericii Catolice — a comunicat ambasadorului Statelor Unite, că, în caz de va fi bombardată Roma, va părăsi Vaticanul și se va instala în biserica San Giovanni în Latrano pentru a fi în mijlocul romanilor, împărțind creștinește aceeaș soartă.

Vor fi întinse imperiile, puternice organizațiile aviației engleze, mai ales în bombardarea orașelor fără apărare, dar mai puternică este augusta autoritate a șefului catolicismului. Poate să se înfrunte armate, autorități politice, dar nu pe cel ce reprezintă ideea dreptății divine, căci a mai fost cândva

I. P. S. VALERIU TRAIAN FRENȚIU preamăreșe pe Pruncul Isus în Ipostaza sa de Dumnezeu.

[...] Că Isus e Dumnezeu, Creatorul și Mântuitorul nostru, zilnic o mărturisim în simbolul credinții zicând că e „Fiul lui Dumnezeu, unul născut, carele din Tatăl s'a născut, mai înainte de toți vecii, lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iar nu făcut, cel de o ființă cu Tatăl prin carele toate s'au făcut“. Aceasta o mărturisesc și Prorocii cari îi vestesc nașterea. Așa profetul împărat zice: „Zis-a Domnul Domnului meu, șezi de-a dreapta mea“ (*Ps.* 109, 1-5), și iarăș: „Fiul meu ești tu, eu astăzi te-am născut. Cere dela mine, și-ți voi da neamurile întru moștenire, și întru biruință marginile pământului...“ (*Ps.* 2, 5-5). Prorocul Isaia zice: „Prunc s'a născut nouă, fiul, și s'a dat nouă, a cărui stăpânire s'a făcut peste umărul lui și se chiamă numele lui inger de mare sfat, sfetnic minunat, *Dumnezeu tare, biruitor, Domn păcii, Părinte* veacului ce va să fie“ (*Isaia* 9, 6). Insuși Tatăl ceresc mărturisește că Isus e Dumnezeu; anume când s'a botezat în Iordan dela Ioan, și a doua oară când pe munte s'a schimbat la față, s'a auzit glas din ceruri zicând: „Acesta este Fiul meu cel iubit, pe acesta să-l ascultați“ (*Mat.* 17, 5). A mărturisit-o despre sine însuși Isus zicând: „Eu și Tatăl una suntem“. (*Io.* 10,30), Dar Isus nu numai a mărturisit că e Dumnezeu și Stăpân a toate ci prin nenumărate minuni a arătat că e stăpân peste viață și moarte și de El ascultă apa și vântul și cu puterea Sa dumnezeiască poate să vindece pe bolnavi și să învieze pe cei morți. Și că le-a făcut toate acestea, avem ca mărturie Sfânta Carte și pe sfinții Apostoli.

o năpraznică forță, Attila, și în fața unui bătrân, în fața Papei Leon, fiara mongolică s'a dat înapoi. Cu atât mai mult cu cât este o mare diferență între șeful bunilor și Camera lorzilor...“

azi, când serbăm nașterea Domnului Nostru Isus Hristos, mărturisim din nou că credem că Isus e Dumnezeu, Creatorul și Mântuitorul nostru. Dar nu e de ajuns să credem, ci dacă-l recunoaștem de Dumnezeu și Stăpân al nostru, dela care avem viața și toate bunătățile, darurile și cu un cuvânt tot ce avem, trebuie să-i fim recunoscători și recunoștința aceasta să i-o arătăm prin aceea că ascultăm de El, cum ne îndeamnă chiar și Tatăl nostru cel ceresc zicând: „Acesta este Fiul meu cel iubit, întru care bine am voit, pe acestă să-l ascultați“. (*Mat.* 17, 5).

Ori, Isus răspunzând unui tinăr i-a zis: de vrei să intri în viață ține poruncile, și la întrebarea, cari, i-a înșirat Isus cele zece porunci. De nu vrem să ne câștigăm prin viața noastră pământească fericirea vecinică, nu trebuie să le ținem. Pentru că bunul Dumnezeu făcându-ne după tipul și asemănarea sa, ne-a dăruit înțelegerea și voia liberă. Dela noi atârnă dacă voim să ne înrolăm sub Crucea Domnului, ascultând de chemarea lui Isus care ne zice: „De vrea cineva să vină după mine să se lapede de sine și să-și ia crucea sa și să vină după mine“. (*Mat.* 16, 24). Dacă nu vrea poate urma ispitele diavolului și să meargă la osânda vecinică a iadului. Are toată libertatea...

II.

Preaf. IOAN al Lugojului laudă pacea dorită de Mântuitorul

[...] Pace — cuvânt scump și lucru așa de dorit astăzi de toată lumea, dar care are cu totul alt înțeles după cuvântul lui Dumnezeu decât după dorința acelor oameni, în a căror suflet nu locuiește și nu trăiește Hristos.

Strămoșii noștri, cari au avut să lupte

FOIȚA „UNIRII“

Cetind cărțile nouă

EMIL CIORAN: Schimbarea la față a României

Spicim din capitolul VI: Lumea politicului. În mare parte afirmații machiavelice, mefistofelice, conforme concepției că forța primează.

Politicul este aspectul central al vieții și instrumentul adevărat al istoriei. Pentru omul politic spiritul este un lux necesar. Politica se înrădăcinează în viață mult mai profund decât spiritul.

Nu există, după economic, un domeniu, care să aibă mai mult caracterul de a fi în lume, decât politicul.

Între religie și politică nu este mai multă legătură decât între un sfânt și un primar. Omul s'a simțit totdeauna mai bine soldat decât inger. Asta înseamnă că refuză fericirea...

Instinctele individuale cele mai rapace și mai ariviste, combinate cu un interes obiectiv, determină configurația omului politic.

Toată ploaia de oameni politici, pe cari

i-a lansat democrația, aparține genului de egoiști minori, cari aspiră la celebritate, pentru ca apoi anonimatul să-i înghită și mai amarnic.

Un mare geniu politic trebuie să fie prin excelență un dominator. Dacă știe și nu poate comanda, n'are nici o valoare.

Își închipue cineva pe Cezar sau pe Napoleon torturați de vre-o problemă etică sau religioasă? Indoelile nu sunt demne de euceritori.

Numai acei oameni apucă pe cărări greșite în viață, cari n'au avut instinctele la înălțimea chemării lor. Cezar nu putea deveni înțelept, nici Napoleon poet. Sau își poate închipui cineva un filozof dictator? Un filozof nu poate fi decât președinte.

Omul politic n'are neapărat nevoie de un „orizont“. El nu se află propriu zis niciodată în fața principiilor, ci în fața faptelor. Nici un om politic nu trebuie să treacă un examen de principii. De aceea, antipodul lui nu este artistul, ci omul teoretic.

Cultura modernă este bolnavă de teorie. Ineficiența teoriei este deadreptul deconcertantă.

Valorile politice sunt servite dela primarul de țară până la Cezar. Ei servesc cu forța ideea de forță. Ignațiu de Loyola și Luther, sau S. Pavel, au avut în sângele lor foarte multe apetențe politice. Creștinismul în

sine este complet apolitic. Prin ce întorsătură ciudată va fi ajuns el să se organizeze atât de perfect în lume, să se cristalizeze în instituții atât de aderente pământului, este unul din misterele ciudate ale religiei în genere, care fixând toate obiectivele existenței diacolo, sfârșește prin a se înrădăcina iremediabil dincoace.

Precum iubirea este virtutea religioasă prin excelență, așa ura este virtutea esențială a omului politic. El urăște, din dragoste pentru un grup de oameni, pe toți ceilalți, cari nu-i aparțin. Cine nu știe ură cu pasiune, n'are instinct politic.

Coexistența atâtor grupări și curente în democrație este un semn de emasculare generală. De aceea, concurența politică fără nici un sens din democrație își are rezolvarea firească și inevitabilă în dictatură.

Pentru edevăratul om politic, morala este un lux periculos. Keyserling a arătat că orice politică este în fond mschiavelică. De fapt, tot ce intră în domeniul acțiunii, este machiavelic. Un om care luptă vrea să triumfe prin orice mijloc. Odată ajuns, vrea să se mențină tot așa. Finalitatea omului politic este puterea. Acestui idol îi sacrifică el totul.

Febra omului politic este ura. Unde este luptă este și ură.

Primii creștini au urit mai mult lumea păgână, decât au iubit împărăția cerurilor.

foarte mult cu popoarele din jur ziceau: „De vrei să trăiești în pace, pregătește-te de război!” Ei credeau că în felul acesta vor îngrozi pe vecinii lor, și astfel li-se va tăia acestora toată pofta de luptă, văzând ei cât sunt de înarmați Romanii. Dar durere, această vorbă nu s'a dovedit a fi înțeleaptă și folositoare.

De 30 de ani, aproape toate popoarele din Europa nu fac altceva, decât pe zi ce merge se pregătesc tot mai mult de război. Și chiar cel ce a avut noroc să învingă pe vrăjmașii săi, n'are noroc de pace căci cel învins se imprietenește cu cei neindestuliți, de cari vor fi totdeauna foarte mulți aici pe pământ, și încep să pregătească un nou război, mult mai crâncen decât cel de mai dinainte; iar pagubele vor fi foarte mari pentru amândouă părțile atât pentru învingători cât și pentru învinși.

Față de această stare de lucruri, care stă numai din războaie și din pregătiri grozave la războaie, Fiul lui Dumnezeu, când vine în lume, aduce „pe pământ pace, între oameni bună învoire”. Despre această pace vorbește Mântuitorul apostolilor săi când se pregătește să se despartă de ei: „Pace vă las, pacea mea v'o dau: nu v'o dau cum o dă lumea. Să nu se turbure inima voastră nici să nu se spăimânteze”. Lumea nu ne poate asigura pacea trainică, ori cât de mult am jertfi pentru apărarea Țării în contra dușmanilor. Când am învinge pe dușman în chipul cel mai strălucit, și am crede că așa de mult l-am umilit, încât nu va mai fi în curând în stare să se ridice împotriva noastră, Țara va trebui să se gândească mai întâi la vindecarea rănilor aduse de război și apoi să se pregătească din nou, căci cei învinși și cei neîndreptățiți la statul păcii sunt întovărășiți deja în contra învingătorilor. Gazetele și oamenii buni de gură, când va înceta glasul tunului, vor zice „Pace!”. Inșă cei chibzuiți își vor aduce aminte de cuvântul lui Ieremia profetul: „Pace, pace, și unde este pace?” Acestora li-se potrivesc de minune vorbele prorocului Iezechiil, când zice: „Au înșelat pe poporul meu, zicând: pace, și pace nu este”.

Voluptatea omului politic este adversarul. Reflexia lui se reduce la atât: eu am dreptate, edversarul nu.

Naivii nu vor pricepe niciodată că mulțimea îl cere pe Cezar, că oamenii au iubit, de când e lumea, nu numai libertatea, ci și jugul.

O colectivitate se vrea dominată, fiindcă prin ea însăși nu poate crea nimic. Orice soluție am căuta pentru România, este imposibil să o vedem scuturată de orbecăiala ei seculară în afară de un regim dictatorial.

Nenorocirea regimului democratic este că în el omul politic nu poate face nimic. Democrația sfârșește de obicei în anarhie, dictatura în tiranie.

Culturile mari se distrug în sine.

La tribunalul istoriei i-se deschid lui Napoleon toate porțile, iar popoarele vor fi judecate după cât au riscat.

Vi-se par constatări curioase. Nu-i așa înșă, unele din ele cel puțin, nu se pot contesta.

Spicuri din capit. VII: Spirala istorică a României.

Apartinem prin soartă Balcanilor, deși aspirația noastră continuă ar fi evadarea spirituală din el. A crede cât de puțin, că noi trebuie să ducem la înflorire spiritul balcanic este a ne compromite și a ne ofensa menirea. Nu vom putea deveni întâia forță balcanică,

Moțiunea

formulată în congresul AGRU-lui ținut la Blaj în 21-22 Noembrie c.

Reprezentanții Asociației Generale a Românilor Uniți (AGRU) și ai Uniunilor afiliate: UMFRU, Operelor Pontificale de răspândire a Credinții, Uniunea Corurilor și „Astru”-lui din părțile Provinciei Mitropoliei de Alba Iulia și Făgăraș rămase în România liberă, constatată cu durere că majoritatea fraților de credință, în urma rânduelli politice din vara anului 1940, nu poate participa la congres, răpindu-i-se puțința de a-și deprinde drepturile și a-și împlini datorile statutare.

In consecință, acest Congres trunchiat se declară parțial, hotărârile căruia au numai valoare provizorie, așteptându-și ratificarea dela cel dintâi congres ce se va ține cu participarea tuturor celor în drept.

Cei întruniți la Blaj trimit întâiul, și cel mai cald gând al lor, fraților dragi rămași sub stăpânire străină, asigurându-i că, deși departe fizicește, în inima congresului și a tuturor fiilor Bisericii unite ei sunt mai prezenți decât prezenții.

Cunoaștem activitatea organizațiilor lor strănse în jurul sfintelor noastre altare, și suntem mândri de ei de toți: de Arhieriei noastre Preasfințite, de vrednicii preoți în mijlocul turmei credincioase, de toți frații și surorile noastre cari se roagă și luptă sub steagurile AGRU--lui.

Cunoscând deplina unitate de simțire a credincioșilor Bisericii Unite în toate problemele esențiale ale credinții și ale neamului, Congresul dela Blaj, deși parțial, se socoate îndreptățit a grăi în numele tuturor, concretizând voința generală și vrerile lor esențiale din ceasul prezent al istoriei, în următoarele:

1. *Neclintiți în mântuitoră credință catolică a Romei eterne, înoin sentimentele de statornică și fiiască iubire față de Vicarul lui Hristos pe pământ, Sf. Părinte Pius XII, glorios apostol al iubirii divine în vâltorile urei și pierzării generale, crainic venerat al „păcii dreptății”, în care nădăduesc neamurile ne-*

decât lichidând ceea ce este balcanic în noi. — Dacă în întreg sud-estul Europei, România nu se va defini ca singura realitate politică și spirituală, atunci viitorul mi-se pare searbăd, superfluu, stupid.

Chiar dacă Ungaria pare că are astăzi o capacitate politică mai mare decât România, nu trebuie să uităm că această țară ultrareacționară este incapabilă de o mare primenire politică. Turanismul este un mesianism răsturnat. — Este foarte greu, ca român, să fii obiectiv cu popoarele ce ne înconjoară. Aproape toate ne-au dominat, fie o întreagă perioadă, fie numai un moment istoric. Rușinea este a noastră, cu atât mai mult, cu cât este incapabil să inventezi o scuză oarecare. — Keyserling insista asupra tristeții arabe, ruse, argentine. Cum de a uitat pe Unguri? Acest popor este singurul în Europa, care mai păstrează tradiția unei exaltări dionisiace. Seta lor de spațiu și-au domolit-o prin cântec și urlet. Aviditatea de spațiu se satisface în acele melodii monotone, cari trezesc automat reprezentarea unui infinit spațial.

Nici un popor din Balcani: Sârbi, Bulgari, Greci, nu reprezintă o idee istorică. Prin urmare, n'avem pe nici unul în față. Acelaș lucru este adevărat și despre Ungaria, Cehoslovacia, Austria și Polonia. — Tragedia începe însă în altă parte. România se mărginește de fapt numai cu Rusia și cu Germania.

dreptățite, pace care singură poate da lumii o ordine stabilă.

2. *În sfânta Cetate a Romei mici, în Blajul mucenicului Inochentie, lângă Piatra Libertății din 1848, Românii uniți prin organizațiile și autoritățile lor bisericesti, afirmă din nou voința lor nestrămutată de a sta zid nebruit în jurul tronului glorios al M. S. Regelui Mihai I, și în jurul Conducerei Statului, gata oricând de suprema jertfă pentru întregirea pământului străbun al Daciei Traiane.*

3. *Pe Înalții Ierarhi ai Bisericii noastre, Congresul îi asigură de dragostea sinceră a credincioșilor rânduși sub steagurile AGRU-lui, decși a-și apăra credința și drepturile Bisericii cu orice jertfe, și între toate împrejurările.*

4. *Înțelegând porunca clipelor decizătoare de destin pe care le trăim, facem nou și călduros apel la pace, între frați, fiind gata a colabora în cinstită armonie cu toți cei cari vreau cu adevărat binele țării, renunțând la orice porniri dușmănoase față de Biserica noastră.*

5. *Congresul îndrumă Comitetul Central să ia fără amânare toate măsurile pentru respectarea drepturilor Bisericii Române Unite care a pus peatra de temelie a conștiinței românești și care împlinește rosturi providențiale în făurirea viitorului românesc.*

Pătruns de acest adevăr esențial, Congresul roagă stăruitor Conducerea Țării să asigure și în fapt, Bisericii românești unite cu Roma, drepturile înscrise în lege, pe cum și tratament egal cu Biserica română soră, în privința beneficiilor eclesiastice.

6. *Ștind că viitorul depinde de buna educare a tineretului, cerem încreștinarea sinceră și deplină, a școlii românești, primatul educației și instrucției religioase, sub îndreptarea Bisericii, în toate categoriile de școli, precum și în organizațiile premilitare și ale tineretului extrașcolar, care trebuie dus la sf. liturghie cel puțin Dumineca și în sărbători, în biserică propriei confesiuni.*

7. *Congresul consideră de foarte actuală problema reînființării școlilor confesionale, și*

Un popor care vrea să se realizeze istoric nu se mărginește geografic, ci ideologic. Ne mărginim cu bolșevismul, precum hitlerismul nu ne e mai puțin limitrof. Totuș, România viitoare va trebui să fie dincolo de hitlerism și de bolșevism. Între Berlin și Moscova. Dela Germania va trebui să învățăm cultul forței. Și al orașelor. Dacă pentru Germania în care industrialismul și cultura orașelor au făcut din țaran un exemplar rar, și oarecum disparent, colonizarea rurală are un sens, la noi orice curent politic care n'ar favoriza dezvoltarea de orașe mari și mici, este reacționar până la a fi antinațional. România nu mai are nimic de așteptat dela sate, fiindcă ele dacă ne-au conservat o mie de ani, acum ne anchilozează.

Colectivismul național este singura soluție pentru România.

Atâta timp, cât dominația turcească s'a întins în acest colț de lume, el avea o unitate. Turcia ca mare putere și-a definit țaria extensiv. Imperialismul turcesc este un caz tipic de nearticulație istorică. Exemplul Turciei ne învață de cum nu trebuie să fie un imperialism. Există însă o singură țară, care să nu fie mândră de vestigiile romane? O urmă de drum roman este un îndemn la glorie. O moschee este un prilej de amărăciune. — Nu pot avea viziunea unei alte Români, decât ca Bucureștii să devină Noul Constantinopol.

Infliințarea internatelor școlare sub conducerea Bisericii.

Congresul cere o grabnică intervenție pentru retrocedarea edificiilor școlare confessionale și a liceului din Năsăud, român-unit dela început, confiscate de Statul vecin ocupant.

8. Pe temeiul dreptății, a tratamentului „celui deopotrivă”, din înalte considerațiuni naționale — pe care actuala tragedie a neamului le face dureros de simțite — cerem pe seama Bisericii Unite puțința de a da o pregătire superioară Clerului său într-o facultate de Teologie catolică românească, îndreptățirea căreia a fost recunoscută și în texte de legi.

9. Fiind ascultarea Sf. Liturghii în Dumineci și sărbători obligația fundamentală a vieții creștine, îndrumă conducerea să intervină pentru interzicerea târgurilor, a manifestărilor sportive etc., în timpul sf. Liturghii din Dumineci și din sărbătorile alese și legate.

Magii

Aurul iubirii,
a gândului tămăie,
Și a credinței smîrnă, dus-au Omului în dar,
Lui Dumnezeu Prea Bunul, sufletul cu har.

Gândul fără de pereche,
Visul vieții plin de vorbe,
Pe toate, călătorii le 'n groapă în ogradă
Nimeni să nu plângă, nimeni să nu cadă.

Și, veac trecut-a după veac —
Așa cum trece printre oameni cel sărac;
Pe toate căile pământului s'au risipit
Atâtea semne noi de Ingeri și de Magii;
Zavoare nu mai sunt la uși, la porți; —
Visurile mari de eri, visurile noastre dragi,
De mult își îngropară pe cei morți.

Omul,
Omul,
Fără laudă și cuvânt
Se târâie și moare pe pământ.

Un mesianism ajunge să aibă corespondențe practice atunci când pleacă din realitatea permanentă a sufletului național. Unul intermitent și ocazional nu se va defini nici odată politic. Acest fenomen explică penumbrelor Poloniei, țară cu destin intermediar, condamnată a se svârcoli între culturile mari și cele mici. Din ea nu va rămânea decât urmele unor oameni mari. Pentru noi toți, Polonia înseamnă foarte greu ceva mai mult decât muzicienii sau profeții ei.

Decât să se nască în România numai un mesianism de circumstanță, mai bine să ne târâm soarta fără conștiința unei sortiri. — Până acum am fost reptile. De aci încolo ne vom ridica în fața lumii, pentru a se ști că nu numai România este în lume, ci și lumea în România.

Idei clare Perspective atrăgătoare pentru unii dintre noi. — Vom încerca o sinteză a tuturor constatărilor expuse de autor în această scrisoare răscolitoare de idei.

EPILOG

Acum sinteza.

Di Cioran, preconizând cultul forței, ca idealul suprem pentru orice popor, care vrea să trăiască istoric, se situează în concepția zugrăvită odinioară de înțeleptul Esop din Frigia, și după el de Phaedrus din Roma, în cunoscutele lor fabule:

I. Boul păștea liniștit într-o livadă. O

Inzadar,
Inzadar,
Inzadar —
Sunt toate, —: sufletul de astăzi nu mai
[are har.

Valeriu Bora

Slugă bună și credincioasă

— † Canonicul Virgil Pop —

Voiu închina câteva rânduri, acum decedatului nostru prieten Virgil Pop, deoparte, pentru a-i eterniza memoria, de altă parte, pentru a arăta tinerilor frați-preoți de astăzi, valorile trecutului, ce le pot servi ca exemplu și încurajare.

A fost o minune a Providenței, cum o mamă rămasă văduvă cu 7 copii, i-a putut crește pe toți, încât afară de unul care a murit ca teolog, rând pe rând, fiecare, a ajuns în situație respectabilă: doi călugări-egumeni (Păr. Augustin — Obreja și Păr. Lucian — Moiseiu), doi canonici (Revs. Victor Pop la Blaj și decedatul la Lugoj), un mare comerciant (Emil, la Petroșani) și un profesor-pictor (Aurel, rămas la Cluj, azi în Agria).

Virgil, încă de licealist s'a remarcat ca suflet evlavios: el cu câțiva ortaci ai lui, au început spovedirile și cuminecările mai dese la Internatul din Blaj. Ca teolog la Timișoara a început să scrie la gazete și a publicat o foarte bine scrisă broșură despre „Chestia Unirei bisericilor”; pe urma acestei broșuri, s'a încins în toată presa noastră discuția asupra chestiunii. A luat cuvânt, în Revista Teologică pe care o redacta, și actualul Mitropolit al Sibului, susținând părerea, pe care, pe cât știm, o menține până azi, că Romei i-se poate recunoaște cel mult un primat onorific.

În vara anului 1940 eram preot la Petroșeni. Mă trezesc odată cu Virgil Pop la mine. — Mi-te închipuiam mai robust, zice, după prima cunoștință. — Și eu pe tine, îi răspund. (Așa se întâmplă, când ne facem idei despre cineva, numai după scrisul lui). — Încă în toamna aceluia an, pornind pe urme

prinse la Petroșeni, — la cari eu nu am contribuit cu nimic — Virgil Pop își aranjează situația ca viitor preot la sate, și spre sfârșitul anului se hirotonește.

Intre multele parohii slabe ce le are Banatul, cea mai slabă era Gârliște, în partea de sud a jud. Caraș. Credincioși puțini, o capelă și casă parohială închiriată, puțin salar dela Stat, fără nici un alt venit. Acolo a fost trimis Virgil Pop. El s'a dus, fără să se jelească cuiva, s'a pus pe lucru și Dumnezeu i-a binecuvântat activitatea. A cumpărat o casă de locuință și capelă, cu grădina pentru biserică; a adunat piatră și dacă rămânea el mult timp acolo, azi am avea biserică și parohie înfloritoare.

Dar după un stagiul de 3 ani, a fost cazul, ca el să treacă undeva, unde să fie mai la adăpostul grijilor materiale. La Gârliște au ajuns alți preoți, iar la sfârșitul războiului mondial uniții părăsiți de preot, au fost expuși unui procedeu original de tot: s'a bătut doba în sat, că acum suntem în România. Mare, unde și Regele e ortodox, deci tot Românul are să fie român și ortodox (pe atunci se zicea greco-oriental), uniți nu mai există! Firește, nu s'a desființat unirea la Gârliște, dar marea criză de preoți de după războiu a făcut, ca parohia să fie administrată tot dela distanță, încât Virgil Pop, bolnav la Lugoj, ne spunea mereu: dacă el se va face sănătos, va merge și va pune iarăși ordine la Gârliște!

În 1913 Virgil Pop a trecut la Clopodia, unde a rămas până la 1921. Aici a petrecut războiul mondial cu toate mizeriile lui, și mai ales cu acelea ale ocupației sârbești de după războiu. A continuat activitatea pastorală, întemeind și aici Reuniune de femei, acționând pe teren social; iar ca preocupări literare, reconstruind istoricul unirei la Clopodia, pe care a expus-o în monografia parohiei, ce a început a publica în foaia oficială a diecezei, fără ca să fi ajuns cu publicarea până la sfârșit. A tipărit și o broșură: „Glasul Unirei”, pe care am reeditat-o la 1921 în seria „Să fie lumină”.

După războiu, la 1921, s'a putut realiza ideea pusă de mine încă în 1909: înființarea

broască văzându-l, se cătrăni foc, roasă fiind de invidie. Și începu a se umfla în piele, ca să-l ajungă. Când broșcuțele îi spuseră că totuș nu e cât boul, s'a umflat mai departe până a plesnit.

II. Doriau broștele să aibă și ele un rege, Joe le-a aruncat în lac o grindă. Se spăimântară broștele și o tuliră la fugă în toate ascunzișurile. Dar cu încetul le veni curajul și cu multă sfială cuceriră a se apropia de „rege”. Când constatară că e mut și surd și-l pot călări cum vreau, alergară la Joe să le dea alt rege. Atunci le dete o hidră, care cu mare lăcomie începu a le devora... — Alergară din nou la Joe să le scape din pacoste. Dar a esta le răspunde: Ați primit ce ați doriți. — Cam așa pășesc închinătorii la idolul forței

Forța ca ideal e un non-sens.

Un Cezar a cucerit lumea veche nu prin numărul legiunilor, ci mai mult prin conducerea lor iscusită. Dacă-i cetești cu atenție Comentariile, observi că el mai mult cultiva și aplica iscusința, raționamentul, spiritualitatea, decât forța brută. Tocmai pentru a și cruța legionarii, a combinat la Alesia niște fortificații, cari au rămas unice în toată strategia veche nefiind egale decât de fortificațiile ultra-moderne de azi. Un Hitler a cultivat forța, dar mai întâiu a cultivat raționamentul, organizația, în vederea atingeri-maximului de efect cu minimul de forțe.

Dorințele popoarele nu pot fi exaltate la infinit. Cu alte cuvinte nu poți râvni — cu mintea sănătoasă — la mai mare forță decât ți-se dă dela fire. Numai pe aceasta o poți cultiva în limite cumpătate.

Dar nici cultivarea intelectului nu e mântuitoare. Logica, raționamentul, pot fi macchavelice, mefistofelice, cum constată însuși di Cioran, caracterizând pe omul politic. Conducerea politică a popoarelor este poarta cea mai agreată de Satana. Prin soarta aceasta se introduce el cu preferință în viața societăților și națiunilor, zăpăcind mintea celor chemați cu diferite „idealuri” politice, egoiste, șoviniste. — De aici conflictele și catastrofele.

Se poate și cu certitudine matematică, absolută, că toate idealurile sociale, bazate pe ură neînțelegătoare și șovinism, realizate cu forța, se prăbușesc în neant. Numai idealurile emanate din larga înțelegere a nevoilor omenești, realizate cu tact și iubire, sunt viabile și durabile

Omenirea se sbate și pendulează, între iubire și ură, între Dumnezeu și Satana. Osculațiile și pendulațiile sunt excelente auxiliare ale experienței. Prin ele se produc suferințe generale, curățătoare. Fără de ele indivizii și popoarele nu ar cunoaște echilibrul sufletesc, sau cel mult ar ajunge la concluzia di Cioran (dela pag. 280) că atâta vreme cât vor exista popoare, paradisul terestru este o

parohiei noastre în colonia muncitorească *Lonea*. Virgil Pop a devenit primul paroh al ei. Aici, pe lângă pastorația muncitorească, îl aștepta greaua problemă a zidirii unei biserici, cum și sistematizarea beneficiului parohial. A luat omul lumea în cap, a cutrierat toată țara, a bătut pe la ușile puternicilor dela București și a ridicat o mândră biserică, în stil românesc (cu parchet pe jos). Mai târziu același lucru l-a făcut în filia *Petrila*, ridicată și ea la rang de parohie. Ortodocșii își aveau bisericile lor: totuși Virgil Pop de câte ori cerea ceva la un minister ori la direcția minelor, o cerea și pentru ortodocși, ducând cu el pe unul din preoții ortodocși. Așa și-au organizat și ortodocșii parohie minieră a parte și și-au făcut biserică.

În aceeași vreme, Virgil Pop și-a dat din belșug contribuția la acțiunea culturală de pe Valea Jiului; a redactat „Gazeta Jiului”, a ținut conferințe, etc. Ajunsesse atât de popular, încât pe vremea mișcărilor muncitorești din anul 1928, poporul numai pe el voia să-l asculte. Din această cauză a și avut de suferit. Mai târziu a fost decorat cu „Steaua României”, după ce mai înainte primise „Răsplata muncii pentru Biserică” cl. I, la propunerea Episcopiei, care l-a făcut și protopop onorar.

După atâta muncă și trudă, nu-i mirare că la anul 1933 îmi scria: ași dori o parohie mai ușoară, unde se pot acționa numai pe teren spiritual. Era vacantă Hunedoara. A cerut-o. Imediat a observat ce schimb face, dar era târziu. Adecă: împrejurările erau de așa natură, că la dorința Episcopului, din pură obediență, a ocupat *Hunedoara*. Și aici l-a așteptat muncă grea. Intre altele: repararea bisericii istorice a lui Ion Huniade. Virgil Pop s'a dovedit și aici la locul lui. Mai făcea și literatură, răsfoind vechile documente ale parohiei și publicând câte ceva.

Ca model de caracter preoțesc, a fost ales canonic, la 1940. Dar nu peste mult, starea sanitară i-s'a agravat, încât numai grație marelui îngrijiri a dus-o până acum. — Moartea i-a venit lui, ca un apus de soare,

nefostoare năzărire. Istoria este un alt cuvânt pentru tragedie, precum viața pentru zădărnicie.

Spre deosebire de d. Cioran, eu mai voesc ca poporul român să fie bun, așezat, și mai ales de omenie;

— să creadă în logica invizibilului, în destinul lăsat de Dumnezeu, care-l mână din dărupt să-și scuture greșelile, să-și curețe păcatele știute și neștiute, să se înalțe sufletește spre divinitate.

Dacă lumea e rea și ipocrită, nu urmează să fim și noi răi și ipocriți, ca prin aceste calități să ajungem la nu știu ce asensiune, sau culme, de pe care să ne prăbușim. — Prefer o bună stare nesemnificativă, decât o ruină con brio.

La toate dezastrele s'au constatat păcate anterioare, încât dezastrele au fost numai consecințe firești ale viciilor premergătoare. — Spun drept că nu m'ași bucura de o Românie, care prin crize și fărâdelegi să se ridice la culmea puterii, ca de aici cu atât mai răsunător să se prăbușească în neant. Prefer soarta modestă a unei Elveții, a Danemarcei, sau a țarilor scandinave. — Nu m'ar încânta „Noul Constantinopol”, dacă ar fi păcătos ca vechiul Constantinopol.

Mai presus de toate trebuie să se știe, că viața nu e o zădărnice — *vanitas vanitatum* — ci un mare și neîntrerupt proces de expiere.

Gavril Todica

într'o seară de toamnă. Il plânge jalnică familie și îl plângem cu toții. — Odihnească în pace!

Dr. Nicolae Brinzeu

Literatură de Crăciun

— Note despre Viețile lui Isus în românește —

În sărbători ne place să citim numerile festive ale ziarelor și ale revistelor. Apar cu un număr mărit de pagini, și de obicei cu mult material literar inedit. Dar prietenul de fiecare zi al intelectualului e cartea. Trăim sub vraja cuvântului tipărit. Citim și atunci când suntem indispuși, și atunci când suntem veseli. În cărți căutăm soluții la toate problemele ce agită curiozitatea noastră. Adesea oamenii sunt rodul lecturii lor. A devenit proverbială cunoscuta formulă: Spune-mi să știu ce citești, ca să îți spun cine ești.

În sărbători mari, cele mai potrivite lecturi sunt cărțile despre cea mai sublimă viață. Necredinciosul Renan spune că: „Toate veacurile vor proclama că între fiii oamenilor, nu s'a născut unul mai mare decât Isus”. — Renan îl privea numai ca om, și totuși îi înalță un imn de slavă. Isus trebuie privit ca Dumnezeu adevărat — care pentru noi și a noastră mântuire a venit în lume

Să se nască,

Și să crească,

Să ne mântuiască.

Despre viața lui Isus s'au scris foarte multe cărți, în toate limbile. S'au dat cele mai diverse interpretări și s'au formulat cele mai variate concluzii. Ce nu s'a scris despre Isus? Ce nu se va scrie de acum înainte, până vor exista oameni pe pământ? În noiamul nesfârșit al Vieților lui Isus se pot distinge două clase: 1) unele cari prezintă pe Isus așa cum a fost, și așa cum credem toți aceia cari suntem creștini; 2) altele în cari autorii necredincioși vor să „construiască” un Isus inițiat în mistere, sau comunist, sau antroposof, sau teosof, sau să „argumenteze” că n'a existat, că textele au sens eshatologic, că Isus e un mit. Și încă aceste Vieți false sunt împodobite cu icoane, — cum e cazul cărții doctorului Couchoud, cel mai nou reprezentant al școlii mitologice, încât crezi că iei în mână o carte religioasă, o viață a lui Isus așa cum a fost, nu așa cum ar voi cineva să fi fost. — Multe dintre Viețile lui Isus au apărut în mai multe limbi. Din ele se vede că lumea are o preferință pentru lectura cărților cari prezintă pe Isus Hristos. De curând a apărut o viață a lui Isus de d. *Sterie Diamandi: Fiul lui Dumnezeu, fiul omului*. E cea dintâi viață a lui Isus, de proporții mari, scrisă de un român. Înainte de d. Sterie Diamandi au mai apărut Vieți ale lui Isus scrise de români, dar sunt lucrări mai mici, cu scop didactic. Să pomenim cărțile scrise de: P. S. Sa *Dr. Ioan Bălan*, episcopul Lugojului, și de răposatul *Petru Barbu*, fost profesor la Caransebeș.

S'au tradus în românește mai multe Vieți ale lui Isus, scrise în alte limbi. Să începem cu cele scrise de teologi.

Iconomul C. Nazarie, fost profesor la Facultatea de Teologie din București, a tradus din rusește lucrarea în două volume despre Isus a învățatului dominican francez *P. Didon*. La capitolul despre Sfântul Petru traducătorul a adăugat în notă și câteva comentarii exegetice și dogmatice.

Editura „Cugetarea” a tipărit nu demult o altă Viață a lui Isus, scrisă tot de un teolog francez — de ep. *E. Bougaud*. La Chișinău auzisem că Păr. Cicerone Iordăchescu, pro-

fesor universitar, traduce lucrarea lui *Franz Michel Willam: Das Leben Jesu im Lande und Volke Israel*. — Viețile lui Isus scrise de teologi sunt exacte și bazate pe erudiție vastă.

În afară de teologi, au mai scris și alții Vieți ale lui Isus. S'au tradus două Vieți ale lui Isus scrise de scriitori contemporani, credincioși și cu cultură religioasă. *Giovanni Papini* a apărut în mai multe ediții românești, tradus minunat de d. Alexandru Marcu. *Papini* descrie ca nimeni altul. Toată cartea lui este o poemă splendidă în proză a Vieții lui Isus.

Academicianul francez *François Mauriac* a scris o Viață a lui Isus, tradusă de Em. Păsculescu-Orlea și C. I. Ghica. După Viețile lui Isus de Lagrange, Grandmaison, Lebreton, Pinard Delaboulaye, Huby, Prat, etc., *Mauriac* scrie o carte pentru marele public, rezultată din credința vie în Isus și din dorința de a împărtăși și altora credința în Isus.

Toate — Viețile lui Isus — pomenite până aci sunt scrise și traduse de oameni cari cred. Au apărut în traduceri românești și trei Vieți ale lui Isus scrise de necredincioși. Dintre acestea cea mai răspândită e a lui *Ernest Renan*, apărută în mai multe ediții. *Renan* nu admite divinitatea lui Isus, prezintă toată viața sa numai pe plan natural — și totuși încheie cu afirmația că dacă s'ar înălța colonade oamenilor mari, cea mai mare ar fi a lui Isus.

S'a tradus și Viața lui Isus de *Schuré*. E cea mai extremistă din câte s'au tradus în românește. Prezintă pe Isus ca inițiat în mistere, — om inițiat în mistere, atât și nimic mai mult. — Explică toată viața lui Isus prin inițierea în magia orientală.

Emil Ludwig a scris o Viață a lui Isus, în care îl privește numai ca om. Autorul biografiei romanțate a crezut că poate scrie și o biografie romanțată a lui Isus, cum a scris o carte despre Wilhelm II, sau una despre Conducătorii Europei. S'a limitat la cadrul extern și a crezut că la atât se reduce tot ce a făcut Isus.

Să mai adăugăm — deși nu ține propriu zis de cadrul propus — că Viața lui Isus, scrisă de *Hegel*, în care prezintă pe Isus ca un om oarecare, a fost tradusă în franțuzește din limba germană de D. D. Roșca, profesor universitar (ca adaos la teza de doctorat: *Influența lui Hegel asupra lui Taine ca teoretician al artei*).

Iosif E. Naghiu

Bursele „Astrei”. Comitetul Central al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român — „Astra” — Sibiu, publică concurs pentru următoarele burse pe anul școlar 1942—1943:

1) 2 burse a lei 15.000 anual din *Fund. „Regele Ferdinand I”* pentru tinerii din munții Apuseni aplicați la învățarea meseriilor și a industriei casnice. — 2) 4 burse a lei 10.000 anual din *Fund. Bădilă-Moldovan*, pentru studenți români ai facultăților Universitare din Cluj-Sibiu-Timișoara. — 3) 1 bursă a lei 7000 anual din *Fund. „Nicolae și Cornelia Rusu”*, pentru studenți dela Universitate sau Academii; — 4) 1 bursă a lei 3.000 anual din *Fund. „Daniel Monasterianu”*, pentru un student la Universitate originar din Sămărgăhita, jud. Someș; 2 burse a lei 1.000 anual pentru elevi originari din Sămărgăhita jud. Someș și 9 burse a lei 500 anual pentru ucenici dela meșterii de diferite meserii; — 5) 2 burse a lei 10.000 anual din *Fund. „Ioan Petran”*, pentru studenți dela Universitate și Academii și 11 burse a lei 2.000 anual pen-

tru elevi dela școalele Industriale; — 6) 1 bursă a lei 3.000 anual din *Fund. „Păcurariu Bianu“*, 1 bursă a lei 2.000 anual și una a lei 1.000, pentru elevi dela liceele Comerciale și Industriale; — 7) 1 bursă a lei 2.500 anual din *Fund. „D. Bălănescu“*, pentru elevi dela școlile secundare; — 8) 3 burse a lei 500 anual din *Fund. „Julia Pop“*, pentru eleve orfane dela școalele primare din Zlatna sau Abrud.

Reflectanții la aceste burse vor avea să înainteze, până cel mai târziu la 28 Decembrie 1942, Comitetului Central al „Asociațiunii“ (Sibiu, str. Șaguna Nr. 6) împreună cu cererea, următoarele acte: — 1) Certificat despre notele obținute la finea la finea anului școlar 1941—1942; — 2) Certificat despre situația părinților; 3) Certificat despre înscrierea și frecventarea cursurilor în anul școlar 1942-43. — 4) Certificat de naștere; — 5) Cei înrudiți cu fondatorii vor înainta un cert. dela preotul comunei despre gradul de rudenie cu fondatorii.

La încheierea fiecărui an școlar, bursierii vor avea să-și justifice situația școlară *fără a mai fi provocați cel mai târziu până la 15 Oct. 1943*, altfel bursa se va declara liberă. Se observă că dorința fondatorilor este ca toți cei cari vor beneficia de aceste burse să restituie, după ce vor fi pășit pe vre-o carieră și vor fi ajuns în stare materială independentă — bursa primită, pentru ca astfel în viitor să poată fi ajutamați cât mai mulți tineri la învățătură.

Știri mărunte

Tuturor colaboratorilor, abonaților și prietenilor săi, le dorește sărbători bogate în mângâieri creștine — „UNIREA“.

Urbi et Orbi. Amăsurat unei știri adusă de gazete ca pornind din Cetatea Vaticanului (18 Decembrie 1942) de ajunul Crăciunului Sf. Părinte va adresa, la amiază, un mesaj apostolic, care va fi difuzat de Radio-Vatican pe lungimea de undă 31.06 metri. La sfârșitul mesajului Vicarul Domnului va împărtăși, *Urbi et Orbi*, binecuvântarea sa apostolică. Slujba de noapte, pe care Sf. Părinte va săvârși-o în 24 Decembrie în capela sa particulară, va fi radiodifuzată de posturile Vaticanului pe lungimile de undă 50.26 metri și 25.58 metri.

Cuvânt de mângâiere al Sf. Părinte. Agenția Rador (12 Dec. 1942) afă din Roma că arhiepiscopul Milanului, Card. Schuster, ar fi rugat pe Vicarul Domnului să îndrepte un părintesc cuvânt de mângâiere locuitorilor orașului Milano, cumplit năpăstuit de bombardamentele vrășmașe. Suveranul Pontif, precum afirmă aceeași agenție de presă, ar și fi dat urmare acestei cereri, exprimându-și amărăciunea pentru atacurile aeriene săvârșite de englezi împotriva populației civile.

Sinod vicarial. Preoții din vicariatul Hațegului s'au întrunit în 26 Noembrie c., la Hațeg, în sinod vicarial de toamnă. După sf. liturghie, la care a cuvântat Preacuv. Sa P. Gheorghe Fireza S. I. dela Totești, s'a deschis sinodul propriu zis, cu invocarea Sf. Spirit, după care însuși păr. vicar forănean Romul R. Stoica a ținut lecția catehetică model „Despre ingeri“. Tot Sfinția Sa a rostit, în cadrele acestui sinod, un luminat cuvânt de orientare preoțească în vremile tulburi prin cari trecem. S'au desbătut cu acest prilej o seamă de probleme la ordinea zilei, despărțindu-se apoi frații în Domnul cu impresii ce vor rodi în ogorul sufletelor încredințate grijei lor păstoricești.

Locale. Vineria viitoare, de Nașterea Domnului, va predica în catedrală I. P. S. Valeriu Traian; a doua zi de Crăciun, Sâmbătă, va predica păr. Dr. Victor Macaveiu, prepozit capitular, iar Duminica viitoare, de praznicul sf. arhidiacon și mucenic Ștefan, va predica păr. Augustin Folea, canonic mitropolitan.

Ieri după masă s'a făcut, în „Palatul Cultural“, din partea liceului de băieți „Sf. Vasile cel Mare“, *Serbarea Datinelor de Crăciun*, în cadrele

unui festival ocazional foarte isbit. Cuvântul introductiv l-a rostit elevul Calus Suciu (cl. VIII); despre datinele de Crăciun, a ținut o disertație elevul Cornel Ordace (el. VI). S'a jucat o dramă populară: *Irozii*; s'au cântat colinde și cântece de cor, și bucăți de orhestră, și s'au declamat poezii potrivite.

— Măine va conferența, la Seminarul Teologic după sf. liturghie din catedrală, d. prof. univ. A. Stanciu despre vechimea colindelor române.

Preoți întemnițați. Când cu stăpânirea bolșevică în Polonia și Lithuania 1939—1941) au fost aruncați în prisoare un număr mare de preoți catolici. După informațiile organului de publicitate *Civilization Européenne* (9 Dec. 1942) din Berlin, 150 din acești preoți au fost deportați și internați în insulele Solowky, din părțile veșnicelor ghețuri polare. Aceste temnițe ale G. P. U-ului sunt cele msi înfricoșate și mai temute în Bolșevicia. Chinurile la cari sunt supuși aci deținuții sunt de neînchipuit.

Comori distruse. Revista italiană *Climata* dă un mic, și totuși îngrozitor, catastih al distrugerilor barbare pricinuite în Italia de aviația britanică cu prilejul atacurilor aeriene din Noembrie a. c. Au fost adecă total nimicite, ori foarte grav avariate, 10 biserici, 8 mănăstiri, 1 palat regal, 1 palat episcopesc și 10 alte palate datând din veacurile X-XVII. Aceste palate slujau totodată de muzee și păstrau capodopere de a lui Tiziano, Caravaggio, Tintoretto, Van Dyck, Dürer, Holbein, și alții.

† **Virgil Pop**, canonic lugojan, s'a stins din viață, lin și senin, cum a și trăit, în ziua de 11 Decembrie c. la Lugoj, în anul 55 al vieții, 32 al preoției și căsătoriei sale cinstite. — Mai multe despre acest rob al lui Hristos în altă parte a gazetei noastre.

Anunț. Diploma de bacalaureat, eliberată cu Nr. matr. 41 din 19 VI. 1908 de Liceul Român Unit „Samuil Vulcan“ Beiuș, s'a pierdut.

CARTI & REVISTE

P. G. FIREZA S. I.: *Apologetica religiei creștine catolice*. Blaj. 1942. Ediția III. Pagini: 201. Prețul: 160 lei.

Amăsurat unei înțelepte hotăriri a Comisiei Catehetice Mitropolitane, a fost scoasă în ediție nouă, revăzută și îmbogățită, *Apologetica* păr. G. Fireza, care s'a dovedit a fi un manual nu numai temeinic scris, ci și potrivit priceperii celor cărora le este menit în primul rând.

ȘT. MANCIULEA: *Episcopia gr. catolică maghiară de Hajdudorogh și Români*. Blaj. 1942. Pagini: 27. Prețul: ?

Răzimat pe date ce nu pot fi contrazise decât cu reavoință, autorul face dovada că majoritatea absolută a credincioșilor trecuți, illo tempore, la vlădicia de Hajdudorogh, erau români maghiarizați în vremuri nu tocmai depărtate de anul înființării acelei nefericite eparhii.

LUCIAN din SAMOSATA: *Istoria ade-vărată*. Trad. de Samuil Micu. Text publicat, cu o notă introductivă de d. N. Lascu. Blaj, 1942. Pagini: 38. Prețul: 25 lei.

Marele cărturar dela Blaj, ieromonahul Samuil Micu-Klein, a talmăcit în românește nu numai o mulțime de scrieri de-ale Sfinților Părinți, ci și o scriere extravagantă a vestitului gânditor și literat păgân Lucian din Samosata. Nota introductivă a d. N. Lascu invederează nu se poate mai bine însemnătatea literară a osteneții lui Samuil Micu, a cărui traducere se cetește și azi cu plăcere.

Almanahul revistei Viața, pe a. 1943. Săbăoani. 1942. Pagini: 88. Prețul: ?

Ca în toți anii, acest Almanah are parte calendaristică și pentru greco-catolici, deși e scris de Părinții Franciscani Minorități mai cu seamă pentru românii romano-catolici. Hârtie bună, tipar cetăț, chipuri multe și frumoase; poezii și bucăți în proză, pentru distracție și de zidire sufletescă, fac din Almanahul dela Săbăoani o tipăritură și binevenită și folositoare.

Calendarul gazetei Foaia Noastră pe a. 1943. Timișoara 1942. Pag. 160. Prețul: 60 lei.

Intocmit de discutul ziarist, d. Gh. Subu, acest calendar va fi un prieten des consultat al satelor noastre. Atât materialul de învățătură, cât și cel de petrecere, e bine ales și strecurat cu mult bun simț românesc și creștinesc.

Cultura Creștină. Nr. 7-9 (Iulie-August-Septembrie). 1942. Blaj. Abon. anual: 500 lei. Număr triplu, bogat și variat. Semnează articole: Aug. Popa, Sept. Todoranu, Ștefan Manciu, I. Agăr-biceanu, Z. Păclășanu, D. Lucaciu, și alții. Rubricile: Oameni și fapte, Insemnări, Cronici, și Bibliografie, sunt și ele la nivelul de totdeauna al acestei reviste.

Telefonul „Unirii“

Corodeanu, Tg.-Jiu. Am primit abonamentul pe 1942.

Aron, Silvașul-superior Chitam primirea sumei de Lei 250, abonament pe 1942.

Anca, București. Am primit 250 Lei. Adresa s'a corectat regulat.

Ciora, Petroșani. Confirmam primirea sumei de Lei 250 în contul abonamentului pe 1942.

Simonetti, Sibiu. Am primit 450 pe anii 1941 și 1942.

Parohia Lupeni. Am primit 250 Lei în contul aboamentului.

Podoleanu, Iași. Am primit 500 Lei. Vă mulțumim.

Bondrea, București. Suma ce ați trimis am contat-o în abonamentul anului 1943.

Stimuleț, Ciucul. Am primit 300 Lei. Și vă mulțumim.

AVIZ

Direcțiunea *Liceului Comercial de fete român unit din Blaj*, publică vacante două *posturi de secretară* la acest Liceu, pe data de 1 Ianuarie 1943.

Persoanele care doresc să ocupe aceste posturi, vor trebui să îndeplinească întru toate condițiile cerute de codul funcționarilor publici și să fie de religie greco-catolică.

Cererile se vor înainta până la data de mai sus, la Preaveneratul Consistor Arhiepiscopesc.

Blaj, la 17 Decembrie 1942.

DIRECȚIUNEA.

Anunț

Se aduce la cunoștință că, la *Școala Normală de Fete din Blaj*, este vacant un *post de pedagogă*, care poate să fie ocupat de o licențiată, sau cel puțin de o bacalaureată.

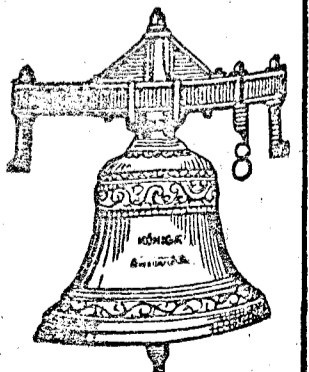
Cererile însoțite de certificatul de studii, extras de naștere și botez, se vor înainta Preaveneratului Ordinariat Arhiepiscopesc din Blaj, până la data de 1 Ianuarie 1943.

FRIDERIC HÖNIG ARAD STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scune de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.